

మేం భారతీయుల ముందు మెరకొల్పాలి! వారు మాకు గణతాన్ని నేర్పారు. గణతమే లేకపోతే, ఎలాంటి శాస్త్ర పరిశోధనా జరిగింది కాదు.

- ఐన్ స్టైన్

ఇదేమి సంస్కృతి?

నర్దులకు ఉచితాలు అందకుండా అడుపు చేసే వరకు సుప్రీం కోర్టు మరోవైపునకు దృష్టి మరల్చేట్టు లేదు. సుప్రీం ధర్మాసనంలో ఏ న్యాయమూర్తులన్నా ఉచితంపై దృష్టి సారించినట్లే ఉంది. సాధారణ పరిధావలో యుద్ధం ప్రకటించినట్లే సన్న మాట. అసలు ఉచితాలు వచ్చని ఎందరో మేధావులు ప్రస్తావిస్తున్న మాటలు ఎవరికీ చెబితక్కరం లేదు. అదలా ఉంచి కనీసం అర్హులైనవారికి మాత్రమే ఉచితాలు అందించగలగడం మేలు అనే భావన అందరిలోనూ ఉంది. ఆఖరికి ఉచితాలు కోసం అర్హులు చాచే అసర్దులు సైతం అదేదో తప్పకాదని వాదించారు. రెవెన్యూలు అధికంగా ఉన్న రాష్ట్రాలు ఎన్నికలనగానే ఉచితాలు తాయి లాను ఎవరెస్తున్నారు. లోగు పూర్వం లోగుట్టు పెరు మాళ్ళిరెకు. లోటు లేని బడ్జెట్ ఉన్న రాష్ట్రాలు తమ నిధులను రహదారుల అభివృద్ధి, విద్య, వైద్య అవసరాలకు మళ్లించుకోవాలని సుప్రీం బెంచ్ సూచించింది. అందరికీ ఉచితంగా ఆహారం, సైకిళ్ళు ఇవ్వడం కన్నా ఉపాధి మార్గాలను అన్వేషించి మెరుగుపరచడానికి సడదు నిధులను వెచ్చించడం మంచిదని పోతపు పలికింది. నిరుపేదలైన అర్హులతోపాటు బడా భూస్వాములకు ఉచిత విద్యుత్ ఇవ్వడం హాస్యాస్పదమేనని. ఏదో ఆశించి ఇలాంటివి చేయడం సరికాదని, పునరాలోచించుకోవాలని కోరింది. వివక్షణారహితంగా ప్రభుత్వ నిధులను పంచి పెట్టడం బుజ్జగింపులకేసని సృష్టవూతోందని విశ్లేషించింది. సంక్షేమ నిధులను పక్కదారికి మళ్లించడం సమం జనం కాదని హెచ్చరించింది. ఈ నేపథ్యంలోనైనా ప్రభుత్వాల తీరు మారాలి. ఉచితాలపై సుప్రీంకోర్టు మరోసారి ఆందోళన వెలిబుచ్చింది. ఎన్నికల ముందు ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల గుప్పిస్తున్న ఉచితాలు అర్హులతోపాటు అసర్దులను కూడా జత చేసే ప్రక్రియను ఎంత మాత్రం ఆమోదించేది లేదని నిర్ణయంగా వివరించింది. ఉచిత ఆహారం, ఉచిత విద్యుత్తును ఇదే స్థాయిలో కొనసాగిస్తే ఆయా రాష్ట్రాలకు నిధులు సమస్య తలెత్తుతుంది. దేశ ఆర్థికాభివృద్ధికి నిధుల కొరత ఏర్పడుతుంది. ఇలా ఉచితాలపై ఖర్చు చేసే వ్యయాన్ని ఎక్కడి నుంచి తెస్తారు, అభివృద్ధికి నిధులెలా? అనే అలోచన చేయడం లేదని కోర్టు అవేదన చెందింది. ఉచితాలపై చర్చ జరగని సందర్భం ఉండదని తెలిసింది. అదే ధర్మాసనం ముందుకుఇలాంటి అంశాలపై చర్చ చేసే జనంలో కూడా అలోచన మొదలౌతుంది. ఏక మొత్తంగా ఉచితాలపై వెగలు పుట్టే పరిస్థితి రాదు. కానీ అసవరమైన వారికి అందించగలిగితే అందరూ గర్హిస్తారు. తమిళనాడులో త్వరలో ఎన్నికలు రానున్న సందర్భంగా ఇటీవల అధికార డిఎంకే పార్టీ ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితులతో సంబంధం లేకుండా అందరికీ

100 యూనిట్లు ఉచిత విద్యుత్ ప్రతిపాదనపై సుప్రీం కోర్టులో దాఖలైన పిటిషన్పై విచారణసందర్భంగా సుప్రీం కోర్టు ధర్మాసనంలో ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ సూర్యకాంత్, జస్టిస్ జోయా మూర్త్యు భాగ్య, జస్టిస్ విప్లవ్ చంబోలితో కూడిన ధర్మాసనం అంతంపై పలు వ్యాఖ్యలు చేసింది. కరెంటు బిల్లులు చెల్లించలేని నిస్సహాయస్థితిలో ఉన్న పేదలకు సహాయ చేయడం మంచిదని సూచించింది. ఆర్థిక స్తోమత ఉన్న వారికి లేని వాడని తేడా లేకుంటే సహాయమందించడం మంచి పద్ధతినని వ్యాఖ్యానించింది. ఉచితాలను వివక్షణ రహితంగా పంపిణీ చేసే పని చేయకుండా కాలక్షేపం చేసే వారి సంఖ్యను పెంచినట్లే ఉంటుంది అని పని సంస్కృతికి చెల్లుబిట్టే ఇచ్చినట్లేనని నిజమే బెంచ్ హెచ్చరికలు చేసింది. ప్రధానంగాయుటిలిటీలు సేవలకు చెల్లించగలిగితే ఆర్థిక స్థితి ఉన్నవారికి కూడా ఉచిత రాయితీలు ఇచ్చే సంస్కృతి ఎక్కడినీ ఉండకూడదో జేరిజు వేసుకోవాలని సూచించింది. ఎన్నికల సందర్భాల్లో భారీ కానుకలు పంచిపెట్టడం వంటి ఉచితాలు ద్వారా లబ్ధిపొందగలమనే ఆలోచన కలుగ చేయనియరాదని ఎన్నికల ముందు ప్రభుత్వాలకు ప్రకటించే సలహానాలు, ఉచిత లబ్ధిపథకాలు ఎంతో బాధ్యతారహితంగా ఉన్నాయని నిర్ణయించి ప్రకటించింది. ప్రభుత్వాలకు ఉచితాలపై సర్టిఫికేట్లు లేనిది ఇంత అన్యాయంగా ఉచిత విద్యుత్తును ఎందుకు ప్రకటించారని తమిళనాడు ప్రభుత్వాన్ని ప్రకటించింది. ఎన్నికల ముందు మాత్రమే ఇలాంటి పథకాలను ప్రకటించడంలో భౌతికంగా అసర్దులు ఉన్నవారికి అంతగా అసలయ పార్టీలు సామాజిక వేళ్లు, మేధావులు పునరాలోచించాలి నీ అవశ్యకత ఉందని సుప్రీం కోర్టు వివరించింది. ఉచిత విధానాలు ఇంకా ఎంతకాలం ఏవిధంగా కొనసాగాలన్నది నిర్ణయించుకోవాలి అని సుప్రీం కోర్టు తీర్మానం ఆర్థికలోటు ఉన్నా ఉచితాలు ప్రకటించడం అందు కోసం పన్నులను విధించడం వంటి భారాలన్ని తురకు పన్ను చెల్లింపుదారుల మీద పడుతున్నాయని ధర్మాసనంలో భవ్యతలపేసింది. సరైన ముందస్తు ఆర్థిక ప్రణాళికలు లేకుండా రాష్ట్రాలు సబ్సిడీలపై వ్యాజ్యాలను ఎలా నెరవేర్చగలవో ఆలోచించాల్సిందేనని సుప్రీంబెంచ్ సూచించింది. విద్యుత్ సవరణ చట్టాలు 2024లోని నిబంధన 23 ను సవరించేస్తూ తమిళనాడు పవర్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కంపెనీ దాఖలు చేసుకున్న పిటిషన్ను ఎంత లోతుగా చర్చిస్తూ విద్యుత్ సరఫరా సంస్థలు (డిస్ట్రిబ్యూటర్లు) సంతా లు, బడ్జెట్ లెక్కలు సర్దుబాటు చేయలేక సతమతమవు తున్న విషయం అందరూ ఆర్థంచేసుకోవాలని కోరింది. ఇందుకు సంబంధించిన మార్గదర్శకాలను ఎంతో నిర్దిష్టంగా రూపొందించే బాధ్యత సుప్రీంకోర్టు తీసుకోవడమే ధర్మం.

మీరు గౌరవాన్ని కోరుకుంటే ముందు మిమ్మల్ని మీరు గౌరవించుకోవాలి. మీ అనుమతి లేనిదే మిమ్మల్ని చూడరా చిన్నచూపు చూడరు.

శామూల్ జాన్సన్

పనిని ఎందుకు తప్పగా చేశాలో తెలియజేయడానికి పట్టే కాలం కంటే ఆ పనిని తిరిగి సరిగ్గా చేయడానికి తక్కువ సమయం పడుతుంది.

లాంగ్ఫిల్

ప్రజావాక్కు

భాషల పట్ల గౌరవభావం
ఇటీవల కేరళ రాష్ట్ర గవర్నర్ హిందీ భాషలో ఉర్దూ, పార్శీక పదాలు ఎక్కువగా ఉన్నందున దక్షిణాది ప్రజలు హిందీనిసరిగ్గా అర్థంచేసుకోలేకపోతున్నారని, అదే హిందీ భాషలో సంస్కృత భాషా పదాలు చేర్చితే దక్షిణాది వారికి హిందీని దగ్గరికి చేర్చువచ్చనే భావన ఆయనకు భారతీయ భాషలపట్ల బోత్సాగా అవగాహనలేనట్లు తెలుస్తోంది. ఉదాహరణకు తెలుగుభాషలో అనేక ఉర్దూ, పార్శీక పదాలు వాడుకలోఉన్నాయి. తెలుగు, కన్నడ, మరాఠీ భాషలలో ఎక్కువగా ప్రాకృత భాషా పదాలు ఉన్నాయి. అలాగే తెలుగు, కన్నడ, తమిళ, మలయాళ భాషలలో ప్రదివ పదాలతో పాటు ఆయా భాషల సహజ స్థానిక పదాలున్నాయి. ఇంకా, తెలుగు, మలయాళ భాషలలో లెక్కకు మించి సంస్కృత పదాలు వాడుకలో ఉన్నాయి.

- **కన్నంతు వెంకట రమణమూర్తి, సికింద్రాబాద్ సంఘభావం అంటే ఇది**

పాకిస్తాన్ మాజీ ప్రధాని, ఆ దేశానికి క్రికెట్ కెప్టెన్గా అనేక విజయాలను సాధించి,దేశానికి అనేక క్రికెట్లొంది పెట్టిన, వయసుపైబడత ఇస్మాన్ ఖాన్జైలు జీవితం గడుపుతున్నాడు. ప్రస్తుతం కంటిమీదపు మందగించి అనారోగ్యంతో కాలం గడపడంకాదుమీదమ, ఆయనకు సకలసౌకర్యాల కల్పించామని ఆ దేశ ప్రభుత్వం ప్రభుత్వం కట్టబెట్టా కబుర్లు కాచి పడబోతోంది. ఇది వచ్చి అబద్ధమని ఆయన కుమారులు, కుమార్తె ఖాదీమీదం. భాగ్యం అలోగ్య పరిస్థితిని తెలుసుకు ఆయనతో క్రికెట్ ఆటను ఆడిన మన మాజీ కెప్టెన్లు సునీల్ గవాస్కర్, కపిల్ దేవ్ వారు ఆందోళన చెంది పాకీ పాలకులకు ఓ సుదీర్ఘ లేఖను ఆయన అలోగ్య పరిస్థితిని తక్షణపర్యలుతీసుకోవాలని రాసారు. ఆరోగ్యభావం అంటే.

- **ఎస్.రామకృష్ణ, సికింద్రాబాద్ ఉద్యమకారులను గుర్తించాలి**

ప్రభుత్వం ఉద్యమకారులకు ఇందిరమ్మఇండ్లు మంజూరు చేయాలి. ఇటీవల కాలంలో తెలంగాణ ఉద్యమకారులు ప్రభుత్వ త్వరనిర్ణయించిన ఉద్యోగపరిశీలనలో ఉత్తీర్ణత సాధించడం జరిగింది. చాలామందికి వయోపరిమితి అనే సమీపంలో ఉండి తక్కువ కాల సమయంలో ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో చేరిన తెలంగాణ ఉద్యమకారులను కూడా గుర్తించి ఇందిరమ్మ ఇండ్లు మంజూరు చేయాలి.

-**రాపాక రవీందర్, జనగాం**

బంగ్లాదేశ్ జాగరణకత్తి మెలగాలి
బంగ్లాదేశ్లో కొత్త ప్రభుత్వ ఏర్పాటు అది వేస్తున్నా అడుగులు దక్షిణాసియాకు కొంతంతాని కలిగిస్తుంది. ముఖ్యంగా భారత్ వంటి దేశానికి ఆదికాలం కాముసంగా ఉంటుంది. ఖుషియ్యారా నది నుండి 153 క్యూసెక్కులు తీసుకోవడం నుండి మొదలు పెడితే భారతప్రభుత్వం ఇలా ఆలోచన చేయొచ్చేమో బెంగాల్, అస్సాం నుండి జనపనరా రాధారోని రూపొందించాలి. ఉపాధి హామీలోజనపనరా పంటలకు తగినవెసులుబాటు కల్పించాలి.

-**డా.డి.వి.జి శంకరరావు, విజయనగరం**

కుక్కలు లేని గ్రామాలు
తెలంగాణలోని పలు జిల్లాల్లో ఇటీవల సుమారు 500 ఏపీ కుక్కలను సామూహికంగా హతమయిన దేశవ్యవస్థగా పెను సంఘటనలను సృష్టించింది. పోలీసు రికార్డులసామాజిక మాధ్యమాల్లో వైరల్ అయిన వీడియో ఆధారాల ప్రకారం, వివపు ఇంజక్షన్లు ఆహారంలో విషంకలిపి ఈ మూగజీవులను అత్యంత క్రూరంగా అంతం చేసినట్లు తెలుస్తోంది. కొత్తగా ఎన్నికైన కొందరు సర్పంచులు తమ గ్రామాలనుకుక్కలు లేనిగ్రామాలగా మారుస్తామని ఇచ్చిన హామీలను నెరవేర్చకోవడంలో భాగంగానే ఈ దారుణానికి ఒడిగట్టినట్లు ఆరోపణలు వస్తున్నాయి.

-**సి.పావన్, ప్రతాప, శ్రీకాకుళం**

ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ విశ్లేషణాత్మక రచనలు పంపగోరు రచయితలు మాకు పంపే వ్యాసాలు ఇతర పత్రికలకు కూడా పంపడం సరైన విధానం కాదు. సహకారిస్తారని ఆశిస్తాం. -ఎడిటర్ (e-mail: editpage@vaartha.com)

పనిలేని, 'పనికి'రాని 'రోడ్ సేఫ్'!

ముఖ్యమంత్రిగా కోణిజేటి రోశయ్య పదవీధాధ్యక్షలు స్వీకరించిన తర్వాత ఈ విషయంపై కొంత దృష్టిసారించారు. సచివాలయంలో ఇందుకు సంబంధించిన ఆన్ని శాఖలతో సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. సుదీర్ఘంగా చర్చించారు. కొన్ని ప్రతిపాదనలు కూడా రూపొందించారు. కానీ ఎవరికీ వారు తమ అధికారాలకు, ముఖ్యంగా ఆదాయాలకు గండిపడుతుందన్నట్లు వ్యవహారం ఏలాంటి నిర్ణయాలు తీసుకోకుండా సమావేశాలను, వాయిదా వేయవలగిలిగారు. ఇప్పటికీ రెండు రాష్ట్రాల్లో రోడ్డు సేఫ్ ఆధారిత కొనసాగుతున్నా ఆరోకటి ఉండనే విషయం సామాన్యులకు ఎవ్వరికీ తెలియదు. గత నాలుగు దశాబ్దాలుగా పని కల్పించకుండా యేటా లక్షలాది రూపాయల జీతభత్యాల రూపేషా ప్రణాళినాన్ని వెచ్చిస్తున్నారు. పని కల్పించని, పనిలేని ఈ విభాగాన్ని కనీసం రద్దుచేయడానికి కూడా పాలకులకు వేటలు రావడంలేదు. ఏటా లక్షలాది రూపాయలు ప్రణాళనం నిరుపయోగం అవుతున్నా పట్టించుకోక పోవడం దురుదృష్టకరం.

దేశంలో రహదారులు రక్షణక్రమవుతున్నాయి. ఇంటి నుంచి బయటకు వెళ్లిన మనిషి క్షేమంగా ఇంటికి వచ్చే గుండ్రంటి లేని అభద్రతాభావం రోజురోజుకు పెరిగి పోతున్నది. ఏ ఏమిషానికీ ఏమీ జరుగునే అన్నట్లు ఎప్పుడు ఏ ప్రమాదం ముంచుకువచ్చి ప్రాణాలు పోతా యోనన్న భయాందోళనలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. అన్నెం పుస్తాం ఎదుగుని వేలాది మంది అమావులకు యేటా రోడ్డు ప్రమాదాల్లో బలిపోతున్నారు. లక్షలాది మంది అంగవికలు రూగు మారి కుటుంబానికి భారమై జీవితం అంతం నరకం అనుభవిస్తున్నారు. ఒకరు కాదు, ఇద్దరు కాదు, ఒకరోజు కాదు రెండు రోజులు కాదు యేడాది యేడాదికి ఈ మృత్యు ఘోష పెరిగిపోతున్నది. దేశవ్యాప్తంగా పరిశీలిస్తే గత దశాబ్దకాలంలో దాదాపు తొమ్మిది లక్షలకుపైగా ప్రమాదాలు జరిగి వేసుకుంటే సుమారు ఇరవైమిలియన్ల అమెరికీలుగా మృత్యువాతపడి నట్లు అధికార రికార్డుల్లో వెల్లడిస్తున్నాయి. క్షణగాత్రులైన వారి సంఖ్య కోట్లలో ఉండొచ్చు. రోడ్లపై ఎక్కడైనా గుంతల కారణంగానే గత నాలుగేళ్లలో ముప్పై వేలకుపైగా ప్రమాదాలు జరిగి పనిమరణాలు. అంతకాదు ప్రమాదాలకు గురై ప్రాణాపాయ స్థితిలో సకాలంలో ప్రాథమిక చికిత్స అందక మృత్యువుతో పోరాడి రోడ్లపై చిచ్చి ప్రాణాలు వదిలినవారందరికీ ఉన్నారు. మరికొందరు విదేశాల్లో రోడ్డు ప్రమాదాలకు గురైన ప్రతి రెండువందల మందిలో ఒకరు మరణిస్తున్నట్లు భారత్లో ప్రతి ఆరుగురిలో ఒకరు మరణిస్తున్నట్లు అధికార నిణాంకాలే చెబుతున్నాయి. ఈ ప్రమాదాల పల్ల ఆర్థికంగా కూడా పెద్దఎత్తున నష్టం జరుగుతున్నాయి. ఒక దేశంలోనే రెండు మిలియన్ల రాష్ట్రాలు కూడా ఈ ప్రమాదాల్లో అగ్రభాగంలోనే ఉన్నాయని చెప్పొచ్చు. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా మితిమీరిన వేగంతోపాటు మద్యం మత్తులో కూడా ఈ ప్రమాదాలు జోటు చేసుకుంటున్నాయి. కొన్ని ప్రమాదాల్లో కుటుంబాలకు, కుటుంబాలే తుడిచి పోతున్నాయి. కొన్ని ప్రమాదాల్లో వాహన వేగం 120 కిలో మీటర్లకుపైగా ఉండడంతో బెయిన్లు తిరుచుకున్నా ఫలితం లేకుండాపోతున్నది. ఇలా నిత్యం రోడ్డు రక్షణక్రమవుతున్నాయి. అసలు పోలీసులు రికార్డుల్లోకి రాని ప్రమాదాలు కూడా ఎన్నో ఉన్నాయి. చనిపోయిన వారిలో అధికశాతం ఇరవైమిలియన్ల నుంచి నలభై మిలియన్ల వరకు ఉన్న వారే. సంపాదన చేస్తున్న భారత్, కుమారులతోనే కోల్పోతే ఆ కుటుంబం పరిస్థితి ఏలా ఉంటుందో ఒక్కసారి మనసుపెట్టి పెద్దలు ఆలోచించాలి. దేశవ్యాప్తంగా లక్షలాది కుటుంబాలు పడుతున్న వేదన వర్ణనాతీతం. ఆ కుటుంబాల విషాద గాధలు మింటుంటే ప్రవింపని ప్యాదయం ఉండదు. ప్రకృతి బీభత్సంతోనో, లేక ఇతర కారణాలతో వనం, రెండువందల మంది అనువులు దాన్ని భూమి ఆకాశం దర్శిల్లేటట్లు కేటలు చేసే నాయకులు ఈ ప్రమాదాల్లో ఇంతపెద్ద ఎత్తున మరణించినా, మరణిస్తున్న వారి గురించి ఏమాత్రం పట్టించుకోవడం దురుదృష్టకరం. ప్రకృతి బీభత్సానికి గురవుతున్న వారిని ఆదుకోవడమే చెప్పడం లేదు. అసన్న హస్తం అందివచ్చని అనడం లేదు. యేటా వేలాది మంది

దామెర్ సాయిదాబా
రోడ్డు ప్రమాదంలో అనువులు బాస్తుంటే పట్టించుకోకపోవడం క్షంతవ్యం కాదు. నివారణకు చర్యలు చేపట్టాల్సిన తరణమిది. చట్టాలు చేసి, నిబంధనలు విధించి, జరిమానాలు వసూల్ చేసుకొని చేతులు దులుపు కొంటే సరిపోదు. అలాఅని ప్రమాదాల నివారణకు ఏమీ చేయడం లేదని చెప్పడం లేదు. ఎన్నో వేశారు, చేస్తున్నారు. కొన్ని చట్టాలు అమలుకు నోచుకోకపోతే మరికొన్నింటిని పాలకులు నిర్ణయం చేశారు, చేస్తున్నారు. అందుకు ఎన్నో సమీక్షలు, చర్చలు పవర్చల అనంతరం ప్రమాదాల నివారణకు ఏర్పరిచిన రోడ్

ఒక్క మాట

సేఫ్టీ ఆధారితిన ఉడవారించవచ్చు. గతంలో విజయవాడలో రోడ్డు ప్రమాదంలో అనాటి ముఖ్యమంత్రి ఎన్టీరామారావు ముఖ్య కార్యదర్శి రామవేంద్రరావు మరణించినప్పుడు దాదాపు రాష్ట్ర యంత్రాంగం అంతా విజయవాడకు తరలివెళ్లింది. అక్కడే సమీక్షలు, సమావేశాలు చేశారు. ప్రమాదాల నివారణకు నిర్ణయాలు తీసుకునేందుకు అంతు కార్యణ జరిగింది. రోడ్డుభద్రతా సంస్థను ఏర్పాటు చేశారు. ఆ తర్వాత కొన్ని మార్పులు, చేర్పులతో మరింత పటిష్టంగా పర్యవేక్షించేందుకు పోలీసు డైరెక్టర్ జనరల్ హోదా కలిగిన అధికారిని ఆ విభాగానికి అధ్యక్షునిగా నియమించారు. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత రెండు విభాగాలు ఏర్పడ్డాయి.ఇద్దరు డిజి స్టాంపు అధికారులను నియమించారు. అయినా పని లేకుండా చేయడంతో సంతకం పెట్టేవేళ్ల పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. కొన్నిసార్లు అయితే కనీసం క్యాంపెన్ క్లర్క్ కూడా ఇవ్వకుండా మూలన కూర్చోబెట్టారు. వ్యక్తుల మీద కోపంతో వ్యవస్థను కాలహోసానేందుకు ఇదోక ప్రత్యక్ష ఉదాహరణ. తమ మాటలకు, సచ్చని అధికారులకు పనిమొట్టగా ఈ పోస్టుల్లో కూర్చోబెడుతున్నారు. సమర్థులు మాత్రం ముందుకు వచ్చి ఎందరో అధికారులు రాష్ట్రంలో అధికార మార్పు జరగగానే ఇలాంటి పోస్టులకు బదిలీ చేస్తున్నారు. అధికారాలు ఉండవు. వాహనాలు ఉండవు, సిబ్బంది ఉండరు. అలాంటి విభాగం ఒకటి ఉండనిదాకా తెలియని పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. రోడ్ సేఫ్టీ ఆధారిత ప్రమాదాల నివారణకు ఇప్పటి వరకు ఒక్కవర్ష తీసుకున్న దాఖలాలు లేవు. చేసేందుకు పనిమీ ఉండదు. గతంలో ఇక్కడ పనిచేస్తున్న అధికారుల మాట్లాడతూ వర్షపు వహోమ అని పెట్టుకుంటే అశ్శనుకు రావాల్సిన పని ఉండదు కదా అని ప్రశ్నిస్తే అశ్శనుకు పచ్చినా పనిలేకుంటే వర్షపు వహోమలో వర్ష ఎక్కడుంటుంది, 'హోం వర్ష' తప్ప అని వ్యాఖ్యానించారు. ముఖ్యమంత్రిగా కోణిజేటి రోశయ్య వరదినీ ప్రకృతి బీభత్సానికి గురవుతున్న వారిని ఆదుకోవడమే చెప్పడం లేదు. అసన్న హస్తం అందివచ్చని అనడం లేదు. యేటా వేలాది మంది

జనజీవనంపై ధ్వని కాలుష్య ప్రభావం

ధ్వని కాలుష్య నియంత్రణ చట్టాలు, చట్టాలను పరిరక్షణ చట్టాలు ఎన్నో ఉన్నప్పటికీ, నేటి సమాజంలో ధ్వని కాలుష్యాన్ని సమర్థవంతంగా నియంత్రించలేకపోతున్నాయి. ఎటు చూసినా, ఎటు విన్నా శబ్దాల మోతే. మనిషి కళ్లబేరలకు తూట్లు పడుతున్నట్లుగా పరిస్థితి తయారైంది. రోడ్లపై అనవసరమైన హోర్నాలు, మోడిఫై చేసిన సైలెన్సర్లతో ద్వితీక హాహానాల ధ్వని, పల్లె నుంచి వచ్చు వరకు తేడా లేకుండా వ్యాపిస్తున్న శబ్దకాలుష్యం ఇవన్నీ మన ప్రాంతంతోనే దోచుకుంటున్నాయి. ఒకప్పుడు ప్రకాశంతో మారు పేసిన పల్లెలు, పట్టణాల్లోని కాలులు నేడు శబ్దరణంగాలుగా మారిపోయాయి. పల్లెల్లో, కాల్నల్లో మైకుల మోత, చెత్త బండ్ల శబ్దాలు, తోపుడు బండ్లు, ఆటోలలో నిత్యావసర సరుకులు అమ్మే వారు పెట్టే మైకుల గోల ఇవన్నీ కలిసి మనను ప్రకాశంతోనే, శరీర ఆరోగ్యాన్ని రెండింటినీ దెబ్బతీస్తున్నాయి. చిన్నపిల్లల చెవుల అత్యంత సన్నిహితమైనవి. నిరంతరం అధిక శబ్దాలకు లోనవడం వల్ల చిన్న వయస్సులోనే మిసికీ లోపాలు, దృష్టి లోపం, నిద్రలేమి,మానసిక అత్తిడి వంటి సమస్యలు పెరుగుతున్నాయి. పెద్దలకు అలవాటైపోయిన హోర్న్ శబ్దాలు,

డాక్టర్. వై. సంజీవ్ కుమార్
చిన్నారుల మిసికీని శాస్త్రతంగా దెబ్బతీయగలవు. ఇది కేవలం ప్రభుత్వ నియంత్రణతో మాత్రమే పరిష్కారమయ్యే సమస్య కాదు. ప్రతి పౌరుడిలో భాగ్యతా భావం పెరగాలి. అవసరం ఉన్నప్పుడే హోర్న్ వినియోగించడం, వాహనాలను నిబంధనల ప్రకారం నిర్వహించడం, పల్లెల్లో, పట్టణాలలో మైక్ వినియోగాన్ని పరిమితం చేయడం, పిల్లలకు-పెద్దలకు ధ్వని కాలుష్యంపై అభివృద్ధి కల్పించడం, కాల్నల్, గ్రామ కమిటీల ద్వారా నియంత్రణ చర్యలు తీసుకోవడం వంటి కార్యక్రమాలు నిరంతరం కొనసాగించాలి.

లి. ఈ రోజు శబ్దాన్ని నియంత్రించకపోతే, రేపు చెప్పలే శబ్దాన్ని కోల్పోయి నిశబ్దంగా మారి ప్రమాదం ఉంది. ధ్వని కాలుష్యం ప్రభావం కేవలం మనసులకే పరిమితం కాదు. మాట్లాడలేని, తమ భాషను వ్యక్తపరచలేని మూగ జీవాలు కూడా అప్రమేయ శబ్ద కాలుష్యానికి గురై మిసికీ శబ్దం కోల్పోతున్నాయి. పంటలు, భారీ వాహనాల హోర్నాలు, మైకుల మోత, యంత్రాల శబ్దాలు ఇవన్నీ పక్కలు,పశువులు, కుక్కలు, పిల్లలు వంటి జీవుల చెవులకు తీవ్ర నష్టం కలిగిస్తున్నాయి. అధిక శబ్దాల పల్ల మూగ జీవులలో భయం, ఆయోమయం, ఆందోళన పెరుగుతాయి. దాంతో అవి దారి తప్పడం, ప్రమాదాలకు గురికావడం, ఆహారం వెతుక్కోవడంలో ఇబ్బంది పడటం, పరస్పర సంకేతాలు అర్థం కాకపోవడం వంటి సమస్యలు ఎదురవుతాయి. పక్కలో గూళ్లు వదిలేసి పారిపోవడం, గుడ్డు పెట్టుకోవడం, దారితప్పడం, మరణించడం వంటి ఘటనలు పెరుగుతున్నాయి. మనుషుల్లా అనుపాత్రకి వెళ్లి చికిత్స అందుకోలేకనే లేకుండా, మూగ జీవులు మౌనంగా భావం భరిస్తున్నాయి. ధ్వని కాలుష్య నియంత్రణ అనేది మానవ ఆరోగ్య రక్షణ మాత్రమే కాదు, సమస్త జీవరాజి సంరక్షణ బాధ్యత. ▲

మాతృభాషలో బోధనే ప్రగతికి దారి

ఒక భాష తన ఉనికిని కోల్పోకుండా మనగలిగి ఉండాలంటే ఆ భాష బోధనా భాషగా, పాలనా భాషగా, పత్రికా భాషగా కొనసాగాలి. తమ మాతృభాషను అధికార భాషగా చేసుకొని సాగించాలని ఒక ఉద్యమం నడిచి ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి ప్రాజానల సైతం పణంగా పెట్టిన చరిత్ర బంగ్లాదేశ్. మొదట భాష కోసం సమరం జరిపి, ఆ భాషా ప్రాతిపదికపైన ఒక ప్రత్యేక దేశాన్ని సాధించుకోన్న ఘనత బంగ్లాదేశ్ ప్రజలది. ప్రస్తుత చరిత్రలోనే ఇది అవుతుంది. అంతర్జాతీయ మాతృభాష దినోత్సవం సందర్భంగా ప్రపంచంలోని ఆయా భాషల ప్రజలు, అక్కడి ప్రభుత్వాలకు చిత్తశుద్ధితో ఆలోచించి, వ్యవహారంపని లీనం సందర్భం ఇది. 'మాతృభాష తల్లి పాల వంటిది' వరాయి భాష పోతపోల వంటిది' అని కొమురాజు వేంకట లక్ష్మణరావు వంతులు సెలవిచ్చారు.'మాతృభాష కళ్ల వంటిది' వరాయి భాష కళ్లజోడు వంటిది' అని కరుణాకర్ అన్నారం కారు. తల్లి ఒడి నుడి కంటే పరమామృతం కలదే' అని దాసుప్రోలు సుబ్బారావు నడిచారు. 1835లో లార్డు మెకాలే భారతదేశంలోని విద్యాలయాలలో బోధనాభాషగా ఇంగ్లీషుని ప్రవేశపెట్టినప్పుడు క్రెడెంట్ కాన్సల్డర్ లార్డ్ డ్రెమండ్ లార్డ్ లిల్లెన్ వంటి ఆంగ్లేయు మేధావులు బోధనా భాషలుగా దేశీయ భాషలు మాతృభాషలే ఉండాలని అనాటి పార్లమెంటులో వాదించారు. లార్డ్ కర్జన్ భారతదేశం వైస్రాయి గా ఉన్నప్పుడు మాతృభాషల బెస్సత్వాన్ని చాటి చెప్పాడు. 1920 నుండి 1947వరకు వచ్చిన చట్టాలు మాతృభాష అనే బోధన విద్యావ్యాప్తి పరీక్షల నిర్వహణ భాగాలని సృష్టించేసారు.వాస్తవానికి ఆంగ్లేయుల కాలంలో ప్రాథమిక విద్య అంటే ఒకటి నుంచి అయిదవ తరగతివరకు మాతృ భాషలోనే విద్యాభ్యాసం కొనసాగింది. స్వాతంత్ర్యానంతరం చాలా వరకు మాతృభాషా మధ్యమంతర వ్యాసం అనుకుంటున్న తరుణంలో మళ్లీ ఆంగ్ల మాధ్యమంలోకి కూరుకొని పోయాయి. గాంధీజీ, రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ వంటి మేధావులతో కూడిన కమిటీలు కూడా మాతృభాష లోనే

విద్యాబోధన జరగాలని సూచించాయి. రవ్యా,జర్నల్, ఇషాన్ వంటి పాశ్చాత్య దేశాలు వైజ్ఞానికంగా నేడు అభివృద్ధి చెందడానికి వారినారి మాతృభాషలే బోధనా భాషలు ఉండడమే కారణం అన్నారు. 1854లో సర్ ఫ్రాన్సిస్ ఉడ్ అనే ఉన్నతాధికారి ఎడ్వర్డిస్మన్ టిబిపావే (విద్యుత్వం) ద్వారా భారత సమాజంలోని మధ్య తరగతి ప్రజలలో విద్యావ్యాప్తి జరగాలంటే మాతృభాషలలోనేవిద్యా బోధన జరగాలి అని అనాటి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి సూచించారు. భారతదేశంలోని మాతృభాషలు బలమైన పునాదులపై

మీడియంలో కొనసాగింది. ఇంటర్మీడియట్, డిగ్రీస్థాయి చదువుకు కావలసిన తెలుగు మీడియంలోని పాఠ్యపుస్తకాల తయారీ కోసం1969ప్రాంతంలో ప్రభుత్వం తెలుగు ఆకాడమీని ఏర్పాటు చేసింది. విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలో స్నాతకోత్తర కోర్సుల బోధన మాతృభాషలోనేకి తయారు. యు.జి.సి (యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్) వారి పరిధిలోకి వచ్చే కోర్సులివి. కాబట్టి యుజిసి వారు ఈ విషయంలో అంటే బోధనా భాషా విషయంలో నిర్ణయాధికారాన్ని ఆయా విశ్వవిద్యాలయాలకే వదిలివేసినా,ఈవిషయంలో ప్రభుత్వంవారస చూపలేదు. పూర్వం నిజాంకాలంలో ఉన్నానియా విశ్వవిద్యాలయం మెడిసిన్, ఇంజనీరింగ్ వంటి వృత్తి విద్యాకోర్సులు సైతం ఉర్దూమీడియంలో జరిగివి. ఇప్పుడు తగిన పాఠ్యపుస్తకాలు కూడా అమీడియంలో భాషలోనే ఉండవు. ప్రాథమిక స్థాయినుండి పిల్లలు తమమాతృభాషపై ప్రత్యేక దృష్టిసారించడంవల్ల వాళ్ల ఆలోచనాపరిధి మరింత విస్తృతమవుతుందని శాస్త్రీయంగా నిరూపించబడినట్లు సూతన విద్యావేదం (ఎన్ఐఐ-2020)సాక్షికివ్యాఖ్యానించింది. ఒకప్పుడు పరిమిత ప్రయోజనం కలిగిన భాష నేడు బోధనా భాషగా పాలనా భాషగా,పత్రికా భాషగా వినియోగంలోకి వచ్చింది. శాస్త్ర సాంకేతికాది రంగాలలో భాషావినియోగం పెరిగినప్పుడు సూతన పద పరికల్పన పాఠ్యపుస్తకాలను వదలకుండా పెరుగుతున్నది. అప్పుడు భాష మరింతగా సుసంపన్నమవుతుంది. సమాజాభివృద్ధికి కొత్తకొత్త ప్రణాళికలు రూపొందించినట్లుగానే అభివృద్ధికి కూడా ప్రణాళికా రచన అనివార్యం. 1945లో లార్డ్ కర్జన్ బెంగాల్లో విభజన చేసినప్పుడు ఎదురైన ప్రతిఘటన ఆంధ్రలోభాషోద్యమంగా,జాతీయోద్యమంగా రూపుదాల్చింది. 1911వ సంవత్సరంలో బెంగాల్ మళ్లీ ఒకటి కావడానికి మూలసాధనం ప్రజల భాషా ప్రాతిపదికే పరిమితం తెలుగురాష్ట్రంలో 1911లో ప్రధమసారి గ్రామాలయ మహాసభలు,1913లో భాషమల్ల ప్రధమసంఘ మహాసభ, 1921లో 'అంధ్ర జనసంఘం, స్థాపన, 1900లో శ్రీకృష్ణ దేవరాయాంధ్ర భాషానిరంధం,1943లో 'అంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు' వంటివి ఏర్పాటుకావడానికి భాషోద్యమాలే ప్రధానకారణం.మాతృభాషలను పరిరక్షించుకోవడానికిప్రజలు ఉద్యమించడమేకాదు, ప్రభుత్వాలకు చిత్తశుద్ధితో పనిచేయాలి. ప్రజల భాషను కాపాడడానికి తగు చర్యలు చేపట్టాలి. ▲

నేడు అంతర్జాతీయ మాతృభాషా దినోత్సవం
వృద్ధిచెంది వికాసం పొందితే గాని సామాజికంగాఅభివృద్ధి సాధించజాలమని అనాడే తెలిపాడు.1964-66లో కొలార విద్యాసంఘాపని ఉన్నత పాఠశాలస్థాయి దాకా మాతృ భాషలోనే విద్యాబోధన జరగాలని సూచించింది.భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణం-350 ఎ ప్రకారం ప్రాణాపే సూత్రం అమలులోకి వచ్చింది. ప్రభుత్వ పాఠశాలలో ఉన్నత విద్య వరకు అంటే పది,పది

